

SYFILIS

Syfilis er en seksuelt overførbart sykdom som smitter ved seksuell aktivitet med kontakt mellom kjønnsorganer eller kjønnsorgan og slimhinner i munn eller endetarm. Sykdommen kan også overføres fra mor til barn under svangerskapet og ved blodoverføring.

Syfilis har vært nesten utryddet i Norge de siste 10 årene, men er nå blitt vanligere igjen. Det har forekommet utbrudd i Oslo blant menn som har sex med menn. Sykdommen forekommer nå også oftere blant heteroseksuelle. Syfilis er vanlig i landene fra det tidligere Sovjetunionen, i mange utviklingsland og i enkelte storbyer i USA.

Riktig bruk av kondom beskytter mot smitte. Kondomet må være på under hele samleiet.

SYMPTOMER

Syfilis utvikler seg i tre stadier:

Stadium 1

Om lag tre uker etter smitteoverføring oppstår det et sår der bakteriene har trengt inn i kroppen. Såret vil ofte være på kjønnsorganene, men kan også være i endetarmen, i munnen eller andre steder på kroppen. Såret gjør ikke særlig vondt, og etter noen uker forsvinner det av seg selv uten behandling. De lymfekjertlene som er nærmest såret vil svulme opp, men er ikke ømme. Iblant er dette første stadium av sykdommen ikke merkbart.

Stadium 2

Dersom sykdommen ikke blir behandlet i stadium 1, vil den etter et par måneder, gå over i stadium 2. De vanligste plagene i stadium 2 er utslett på kroppen av forskjellig slag, håravfall, hovne lymfekjertler, litt feber, hodepine og tretthet.

Latens

Om sykdommen ikke blir behandlet i stadium 2, vil den gå over i et nytt latent stadium uten at man har noen plager. Den seksuelle smitteoverføring vil avta, men fremdeles kan et foster bli smittet under svangerskap.

Stadium 3

Etter mange år kan sykdommen gå over i tredje stadium, hvor den angriper hjerne, hjertekar, hud og knokler.

UNDERSØKELSE

En enkel blodprøve hos legen kan vise om du har syfilis. Imidlertid kan det ta noen uker etter smittesituasjonen før prøven blir positiv.

BEHANDLING

Penicillininjeksjoner er 100% effektivt mot syfilis. For personer som er allergiske mot penicillin finnes det andre effektive medisiner.

Du skal ikke ha sex før du er erklært frisk.

GRATIS UNDERSØKELSE OG BEHANDLING

Syfilis er definert som en allmennfarlig sykdom i smittevernloven. Dette innebærer rett til gratis undersøkelse og behandling. Det er viktig å informere nåværende og tidligere partnere om at man er smittet.

Legen og pasienten skal samarbeide om smitteoppsporing i den hensikt å få undersøkt og behandlet andre seksualkontakter som kan være smittet.

